

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Moimescu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 5 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-1195/23
NR. PIGD 2-22122997-01-3ra-30112023)*

Admisibilitatea recursului depus până la 1 septembrie 2023. Articolul 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023).

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu
Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

29 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 18 august 2022, Vitalie Moimescu a depus o acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea actului administrativ individual nefavorabil și emiterea unui act administrativ individual favorabil (f.d. 5-10).

2. Vitalie Moimescu a motivat acțiunea sa invocând faptul că, prin Ordinul IPJ nr. 76 din 18 iunie 2001, a fost angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar prin Ordinul nr. 602 ef. din 24 decembrie 2021, raporturile sale de serviciu ca funcționar public cu statut special au fost încetate conform art. 38 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, ca urmare a acumulării vechimii în muncă care îi conferă dreptul la pensie.

3. În acest context, la data de 26 aprilie 2022, prin cererea nr. 13/2022/1369, Vitalie Moimescu s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale – Oficiul Teritorial Hîncești, solicitând stabilirea, calcularea și achitarea pensiei. În sprijinul cererii sale, acesta a prezentat certificatul nr. 1348 din 30 decembrie 2021, eliberat de Inspectoratul de Poliție Hîncești din cadrul Inspectoratului General al Poliției al MAI, prin care se atesta că, la data de 24 decembrie 2021, vechimea sa în muncă era de 25 de ani, 1 lună și 28 de zile.

4. De asemenea, Vitalie Moimescu a prezentat informații conform cărora, în baza prevederilor Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și persoanelor de comandă și trupe din organele afacerilor interne, precum și a Ordinului MAI nr. 104 din 21 martie 2003 privind condițiile calculării vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei colaboratorilor unităților cu destinație specială din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, perioadele 18 iunie 2001 – 22 august 2003, 8 februarie 2008 – 10 octombrie 2008, și 17 septembrie 2009 – 6 ianuarie 2011 au fost calculate cu un coeficient de 1/2 (două luni vechime în muncă pentru o lună vechime în serviciu). Aceasta a rezultat într-o vechime totală de 4 ani, 1 lună și 25 de zile, care a fost inclusă în stagiul serviciului său în cadrul MAI.

5. Vitalie Moimescu susține că, potrivit informațiilor gestionate de Ministerul Afacerilor Interne și transmise către Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), perioadele sale de serviciu din anii 2001–2011 ar trebui să fie luate în calcul cu înlesniri pentru stabilirea pensiei, respectiv două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. Aceste perioade includ:

- 18 iunie 2001 – 22 august 2003: Polițist al Izolatorului de Detenție Provizorie al CPS Hîncești al IPJ Lăpușna (Ordin IPJ nr. 76ef din 12 iunie 2001);
- 8 februarie 2008 – 10 octombrie 2008: Șef al Izolatorului de Detenție Provizorie al Comisariatului de Poliție Raional Hîncești al MAI (Ordin MAI nr. 48ef din 8 februarie 2008);
- 17 septembrie 2009 – 6 ianuarie 2011: Șef al Izolatorului de Detenție Provizorie al Comisariatului de Poliție Hîncești al MAI (Ordin MAI nr. 386ef din 17 septembrie 2009).

Astfel, la data de 24 decembrie 2021, vechimea totală în muncă, calculată cu înlesniri, era de 25 de ani, 1 lună și 28 de zile.

6. La data de 26 mai 2022, CNAS, prin Oficiul Teritorial Hîncești, a emis Scrisoarea nr. 889, prin care a respins cererea lui Vitalie Moimescu privind stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în organele afacerilor interne.

7. Ulterior, la 1 iulie 2022, Vitalie Moimescu a contestat această decizie la CNAS. În răspunsul nr. B-1415 din 18 iulie 2022, CNAS a respins cererea prealabilă ca inadmisibilă, invocând faptul că nu au fost anexate împuternicirile consemnate într-o procură, conform art. 46 alin. (1) din Codul administrativ.

8. Vitalie Moimescu susține că a fost reprezentat atât în faza extrajudiciară, cât și în instanță de către avocatul Anatolie Bunduchi. Mandatul avocatului a fost anexat la cererea prealabilă depusă la CNAS, iar pe verso-ul acestuia sunt specificate împuternicirile conform art. 81 din Codul de procedură civilă. Prin urmare, motivarea CNAS din răspunsul din 18 iulie 2022 este considerată neîntemeiată și vădit ilegală.

9. Reclamantul solicită anularea răspunsului CNAS și obligarea instituției să stabilească, calculeze și achite pensia pentru vechimea în muncă acumulată de Vitalie Moimescu.

10. Vitalie Moimescu susține că Oficiul Teritorial Hîncești și Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) au respins în mod neîntemeiat cererile sale privind calcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă. Conform calculelor prezentate de Inspectoratul de Poliție Hîncești, în data de 24 decembrie 2021, Moimescu Vitalie deținea un stagiu total de cotizare de 25 de ani, 1 lună și 28 de zile. Astfel, decizia Oficiului Teritorial Hîncești și răspunsul CNAS, prin care s-a refuzat stabilirea pensiei sunt considerate neîntemeiate și ilegale și ar trebui anulate. Instituțiile ar trebui să stabilească, calculeze și achite pensia în baza certificatului nr. 1348 din 30 decembrie 2021, emis de Inspectoratul de Poliție Hîncești.

11. Conform pct. 1 din Ordinul MAI nr. 96/2018, se prevede acordarea unei înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru categoriile de personal care au activat în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și detenție a persoanelor reținute sau arestate în izolatoarele de detenție provizorie. Aceste prevederi se aplică în temeiul Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne.

12. Ordinul MAI nr. 96/2018 a fost emis în conformitate cu pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 privind modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor pentru militari și persoanele din corpul de comandă. În preambulul ordinului este invocat și avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014.

13. Vitalie Moimescu argumentează că CNAS a interpretat greșit legislația, considerând că perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și detenție din izolatoarele de detenție provizorie nu pot beneficia de înlesnirea de calcul două luni vechime pentru o lună de serviciu, conform art. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Vitalie Moimescu invocă următoarele prevederi legale care contrazic interpretarea CNAS:

- Art. 33 alin. (2), (3) lit. a) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 privind sistemul penitenciar (înlocuită de Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017, art. 53);
- Pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care reglementează calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiilor unor categorii de angajați.

14. Certificatul nr. 1348 din 30 decembrie 2021, emis de Inspectoratul de Poliție Hîncești, confirmă că la data de 24 decembrie 2021, Moimescu Vitalie avea stagiul de vechime în muncă de 25 de ani, 1 lună și 28 de zile. Aceasta este data eliberării sale din serviciu, ca urmare a acumulării stagiului necesar pentru dreptul la pensie. Interpretarea eronată a CNAS privind aplicarea art. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 este vădit ilegală, iar instituția trebuie obligată să recalculeze și să achite pensia conform legislației aplicabile.

15. Vitalie Moimescu invocă prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care stipulează că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor, persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, precum și altor categorii specifice, se acordă înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu desfășurat în instituții precum izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și alte unități similare. Aceste prevederi se aplică și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, conform legii.

16. În lumina acestor prevederi legale, Vitalie Moimescu solicită:

- 1) Anularea refuzului nr. B-1415 din 18 iulie 2022 al CNAS privind respingerea cererii sale prealabile.
- 2) Anularea deciziei nr. 889 din 26 mai 2022 emise de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Hîncești, prin care i-a fost respinsă cererea de stabilire a pensiei.
- 3) Obligarea CNAS să stabilească, calculeze și achite pensia pentru vechimea în muncă acumulată, în conformitate cu certificatul nr. 1348 din 30 decembrie 2021 emis de Inspectoratul de Poliție Hîncești al IGP al MAI. Certificatul confirmă că la data de 24 decembrie 2021, Moimescu Vitalie deținea un stagiul total de 25 de ani, 1 lună și 28 de zile.
- 4) Achitarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 3000 lei.

17. Moimescu susține că refuzurile CNAS sunt neîntemeiate și contravin prevederilor legale care reglementează acordarea înlesnirilor pentru calculul vechimii în muncă în cazul unor categorii de funcționari publici și militari. Interpretarea greșită a CNAS privind aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 și a altor acte normative relevante a dus la o decizie ilegală, care trebuie anulată. Totodată, instituția trebuie obligată să stabilească pensia începând cu data 24 decembrie 2021, data eliberării din serviciu după acumularea stagiului necesar pentru dreptul la pensie.

18. Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 30 noiembrie 2022, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Vitalie Moimescu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, fiind anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Hîncești nr. 889 din 26 mai 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei. S-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1415 din 18 iulie 2022 asupra cererii prealabile. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a stabili, calcula și achita în privința lui Moimescu Vitalie pensia pentru vechime în muncă conform certificatului nr. 1348 din 30 decembrie 2021 eliberat de Inspectoratul de Poliție Hîncești al IGP al MAI, care, în data de 30 decembrie 2021 a constituit 25 ani, 01 lună și 28 zile, începând cu data eliberării din serviciu din 24 decembrie 2021, conform legii. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Moimescu Vitalie cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d. 51, 59-64).

19. Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 12 decembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus apel nemotivat (f.d. 57-58), iar pe 14 februarie 2023 a prezentat apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 30 noiembrie 2022, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 75-78).

20. Prin decizia din 5 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 30 noiembrie 2022 (f.d. 91, 92-109).

21. Instanța de apel a făcut referire la prevederile pct. 7 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care reglementează modul de calculare a vechimii în muncă pentru stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare. Acest articol prevede că, la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, precum și a funcționarilor publici cu statut special, se ia în considerare serviciul desfășurat în organele securității statului, organele afacerilor interne, Poliția de Frontieră, Centrul Național Anticorupție și sistemul administrației penitenciare, în funcții publice cu statut special.

22. Instanța de apel a subliniat că potrivit pct. 8 lit. d) din aceeași hotărâre, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, se acordă o înlesnire de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru persoanele care au activat: în instituții penitenciare de tip închis; în izolatoare de urmărire penală; în instituții destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici; la lucrări desfășurate în subteran.

23. În continuare, instanța de apel a arătat că conform art. 33 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 privind sistemul penitenciar, vechimea în muncă a colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu înlesniri, astfel încât o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală sau în instituții pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și psihici bolnavi este considerată ca două zile de serviciu.

24. Astfel, instanța de apel a constatat că subdiviziunile în care a activat Moimescu Vitalie sunt entități destinate deținerii persoanelor, fiind incluse sub incidența prevederilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care reglementează modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor pentru militari, persoanele din corpul de comandă, trupele organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar și colaboratorii Centrului Național Anticorupție.

25. Or, Moimescu Vitalie și-a desfășurat activitatea nemijlocit în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Comisariatului de Poliție, fapt care a stat la baza emiterii Ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”. În conformitate cu acest ordin, vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei este calculată cu înlesniri, acordându-se două luni vechime în muncă pentru fiecare lună de serviciu. Aceste prevederi sunt conforme cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, care stabilește înlesnirile aplicabile anumitor categorii de funcționari publici și militari din sistemul de apărare și ordine publică. Activitatea desfășurată de Moimescu Vitalie în aceste condiții speciale justifică aplicarea înlesnirilor pentru calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei.

26. Instanța de apel a menționat că Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat în mod neîntemeiat stabilirea și calcularea pensiei pentru reclamant/intimat, interpretând eronat că perioada de activitate desfășurată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Comisariatului de Poliție Hîncești nu poate fi încadrată în prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Totuși, colaboratorii care desfășoară activități de pază, escortare și detenție a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală beneficiază de dreptul de a li se calcula vechimea în muncă în condiții avantajoase, respectiv două luni de vechime în muncă pentru fiecare lună de serviciu efectuat.

27. Instanța de apel a constatat ca neîntemeiat argumentul invocat de Casa Națională de Asigurări Sociale, potrivit căruia, în urma examinării cererii depuse de Moimescu Vitalie, s-a constatat că la data solicitării stabilirii pensiei acesta nu

îndeplinea condițiile necesare. Argumentul se baza pe afirmația că perioada de activitate a reclamantului/intimat în cadrul subdiviziunilor responsabile de pază, escortare și detenție a persoanelor reținute și arestate în izoloarele de detenție provizorie nu poate fi încadrată în prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, și, prin urmare, nu îi conferă dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje. Or, prin confirmarea nr. 1348 din 30 decembrie 2021, eliberată de Inspectoratul de Poliție Hîncești al IGP al MAI, se atestă întrunirea condițiilor prevăzute la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, care reglementează modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar și colaboratorilor Centrului Național Anticorupție. Astfel, instanța a considerat cererea reclamantului justificată.

28. Prin Ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de Inspectoratul General al Poliției (IGP), au fost recunoscute anumite înlesniri pentru stabilirea pensiei unor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI). Ordinul reglementează raporturile de muncă pentru personalul care îndeplinește misiuni de escortă și pază a persoanelor deținute, armonizând aceste reglementări cu cele aplicate angajaților din alte instituții cu atribuții similare. Confirmarea nr. 1348 din 30 decembrie 2021, emisă de Inspectoratul de Poliție Hîncești al IGP al MAI, susține aplicabilitatea acestui ordin în raport cu vechimea în muncă deținută de Moimescu Vitalie. Astfel, la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, urmează să fie luate în considerare și înlesnirile (avantajele) aferente funcțiilor deținute de acesta.

29. Ordinul nr. 96 prevede că eliberarea confirmărilor privind înlesnirile acordate pentru calcularea vechimii în muncă necesare stabilirii pensiei funcționarilor publici cu statut special și militarilor care și-au desfășurat activitatea, se va face la cererea acestora de către autoritățile administrative sau instituțiile din subordinea MAI, prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competențelor. Confirmările vor fi determinate în funcție de ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul în care subdiviziunile în care solicitanții au activat anterior au fost lichidate, confirmările vor fi emise de către autoritățile administrative, subdiviziunile sau instituțiile din subordinea MAI care au devenit succesoare în drepturi și obligații sau care au preluat competențele subdiviziunilor reorganizate sau desființate.

30. Instanța de apel a notat că Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 constituie un act administrativ valabil care produce efectele juridice corespunzătoare și care trebuie aplicat în mod adecvat. Simplul dezacord al apelantului cu acest ordin nu poate constitui un temei pentru a nega efectele sale juridice, atât timp cât actul administrativ menționat nu a fost anulat sau declarat nevalabil printr-o hotărâre judecătorească sau altă procedură legală.

31. Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul apelantei conform căruia acordarea a două luni de vechime în muncă pentru fiecare lună de serviciu s-ar aplica exclusiv persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis, și nu celor care au lucrat în izolatoare de detenție provizorie, conform ordinului emis de

Ministerul Afacerilor Interne. Instanța a reținut că termenul „izolator de detenție provizorie” trebuie înțeles ca „izolator de urmărire penală”, întrucât acest statut îi este conferit de lege, iar utilizarea unei denumiri uzuale diferite nu influențează caracterul sau statutul său legal. Totodată, s-a constatat că Moimescu Vitalie a desfășurat activități în subdiviziunile de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în astfel de izolatoare, care intră sub incidența art. 6 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (abrogată la 16 mai 2018 prin Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017) și a pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. În consecință, pentru aceste categorii de personal se aplică regula conform căreia vechimea în muncă se calculează în regim avantajos, respectiv două luni de vechime în muncă pentru fiecare lună de serviciu prestat. Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale, urma să-i stabilească și să-i calculeze lui Moimescu Vitalie pensia pentru vechime în muncă de 25 ani, 01 luni și 28 zile, ținând cont de confirmarea nr. 1348 din 30 decembrie 2021 eliberată de Inspectoratul de Poliție Hîncești al IGP al MAI (f.d. 17-18).

32. La 24 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 5 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 112), iar la 13 decembrie 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii (f.d. 115-117).

33. În motivarea recursului, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a susținut că legiuitorul este unica autoritate care are dreptul de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale, respectiv, a apreciat critic poziția instanței de apel care în lipsa temeiului legal a dispus respingerea cererii de apel declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău sediul Rîșcani din 30 noiembrie 2022.

34. Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a argumentat că certificatul nr. 1348 din 30 decembrie 2022 eliberat de Inspectoratul de Poliție Hîncești este nul, or, intimatul nu a activat într-o instituție penitenciară cum este reglementat în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

35. Recurenta a afirmat că, pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, este necesar ca persoana să întrunească condiția că instituția în care activează, sau a activat, să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 lit. d) și asupra căreia se răsfrânge Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare în care sunt expres prevăzute înlesnirile nominalizate.

36. În concluzie, recurenta a subliniat că Ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, urmează de apreciat critic, deoarece ordinul nominalizat, după cum sa menționat supra, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

37. Până la examinarea admisibilității recursului, Vitalie Moimescu nu a prezentat o referință în care să își exprime opinia cu privire la temeinicia recursului formulat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

38. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

39. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

40. Art. 246 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când:

- a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;
- b) recursul este depus în mod repetat;
- c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;
- d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1);
- e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2);
- f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

41. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

42. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată următoarele:

43. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 5 iulie 2023, notificând Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice la 21 iulie 2023 (f.d. 110).

44. La 24 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 5 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 112).

45. Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurenteii la data de 26 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 114).

46. Ulterior, la 13 decembrie 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii (f.d. 115-117).

47. Prin urmare, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale este considerat a fi în termen.

48. Din analiza prevederilor legale citate supra, rezultă că admisibilitatea /inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

49. Completul Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea în fond a cererii de recurs.

50. În această ordine de idei, completul de judecată reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

51. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

52. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția existentă la data depunerii recursului). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

53. De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

54. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul formulat de Casa Națională de Asigurări Sociale include obiecții de fapt și de drept

care sunt similare celor prezentate în cererea de apel. Aceste obiecții au fost analizate detaliat de către Curtea de Apel Chișinău, care le-a evaluat corespunzător.

56. În plus, Casa Națională de Asigurări Sociale, în recursul său, nu a invocat un temei plauzibil care să justifice admisibilitatea recursului, având în vedere că recurentul trebuie să fie capabil să prezinte argumente suficiente pentru a răsturna situația juridică stabilită anterior.

57. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

58. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

59. În circumstanțele menționate, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

60. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă